

ANTALYA KENT KONSEYİ

TURİZM GRUBU

BİR TÜRKİYE'DE YOK, BİR DE TURİST GİTMİYEN ÜLKELERDE !..

02.07.2019

Aylardır Turizm Bakanının önerdiği otellerin cirosundan elde edilmesi düşünölen geliri tartışıyoruz. Oteller bu öneriye pek sıcak bakmazken Bakan Ersoy, gelirin miktarını, paylaşımını ve kurulacak komisyonu bile belirlemiş kafasında.

Bu tartışma daha uzayacak gibi gözüküyor. Ben bu konuya pek girmeden ama buna paralel turizmde gelir artırımına yönelik başka bir öneriyi dünyadaki örnekleri ile dile getirmek istiyorum.

Lütfen 'aman bu da nereden çıktı ? 'demeden, önyargılı yaklaşımadan, gerçekten tarafsız ve dünyadaki örnekleri ile kıyaslayarak bakın. Belki siz de bir katkı sunar, ülke turizminin ömrünü uzatmaya vesile olursunuz.

Turizmin ölkelere katkısını hiç tartışmamakla birlikte yoğun turist alan bölgelerin bu yükün altından kalkmakta zorlandıkları ve sürekliliği sağlamak adına desteğe ihtiyaç duyduklarını hepimiz biliyoruz. Öyle kibazı ölkelerde bu yoğunluk neredeyse turist düşmanlığına dönüşmüş durumda. Balkonlarına 'turist istemiyoruz' diye siyah bayrak asan Mayorka'lılardan, 'artık gelmeyin ölkemiz bize kalsın' diyen Dubrovnik halkına kadar dünyanın birçok köşesinde bu tepkiler son yıllarda artarak çoğalıyor.

Haklılar...

Kalabalık insan yığınları, kültürel deformasyon, dövize ve turiste endekslenen hayat standardı, dolup taşan sahiller, yerli halkı huzursuz ve mutsuz ediyor. Gökyüzünde birbiri ardına turlayan uçaklara, sahildeki tıklım tıklım kalabalığa bakıp 'bana ne hayrı var bunların?' diye iç geçiren insan sayısı sürekli artıyor. Halkın turizme sıcak bakmasına vesile olacak adımlar atılmadıkça, bu gibi önemli tatil destinasyonlarında '**artan turist sayısına paralel artan turist nefreti**' gözlemliyoruz.

Aynı zamanda nüfusunu yaz dönemlerinde 3-4 e katlayan şehirlerde gerçekleşen yıpranma, neredeyse gelirin önüne geçiyor. Somut bir örnekle nüfusu 2,5 milyon civarında olan Antalya yaz döneminde yerli ve yabancı turistlerle birlikte yaklaşık 5 milyon kişiyi barındırmak zorunda kalıyor. Bu yoğunluğa hizmet edebilecek altyapının var olup olmadığını bir kenara bırakarak, çöplerinden, kanalizasyona, yollarından, ziyaret yerlerinin bakımına kadar birçok hizmetin götürülmesi bu yoğunlukta zorlaşıyor. Bu yüzden son yıllarda turizm destinasyonlarına destek vermek adına ek gelir sağlayacak bir kaynak '**şehir vergisi**', '**konaklama vergisi**' '**Ekolojik vergi**', '**yatak vergisi**', '**Resort vergisi**' gibi adlarla neredeyse bütün tatil bölgelerinde uygulanmaya başladı.

Bu, kısaca **o bölgede konaklayacak yetişkin bir turist her bir geceleme için o şehrin yerel yönetimi ve veya Devletine verilmek üzere otel resepsiyonuna ödediği cüzi bir miktar paradır**. Bu ücreti konaklayan öder ve bu mebla vergi olarak o şehre, bölgeye daha iyi, daha kaliteli ve uzun soluklu bir yaşam kurulmasına katkı sağlaması için kaynak olarak aktarılır.

Neredeyse dünyadaki bütün turizm ülkeleri bunu uyguluyor ve turist artık bunu anlayabilecek olgunluğa erişmiş durumda. Zira kendi ülkesinde de bir otelde konakladığında ödemek zorunda. Bir Hamburg'lu, kendi ülkesindeki Berlin'e gidip bir otelde kalınca da ödüyor.

Biz İsviçre'den, Almanya'dan, İtalya'dan daha mı zenginiz?

Biz henüz bu konuyu pekenikonu tartışmadık. Sanırım hala turist tepkisinden, bunun zaten zorluklar içinde ilerleyen sektöre bir darbe vuracağı endişesinden, toplayacağımız paranın kullanımında sorunlar yaşayabileceğimizden dolayı konuya pek değinmemeye, pek kurcalamamaya özen gösterdik.

Oysa durum öyle dert edilecek gibi değil. Dünyadaki örnekleri inceleyince endişeleriniz uçup gidiyor, bunu çok net görebiliyorsunuz. Zira Türkiye'ye turist olarak gelen neredeyse bütün turistlerin ülkelerinde çeşitli adlar altında Turizme destek vergisi alınıyor. Bütün dünya buna aşına...Turist de...

Zaten eğer vergi yüzünden turist bir ülkeye gitmeyecek olsaydı mesela İspanya bomboş kalırdı. Örneğin vergileri geçen sene %100 artıran Mayorka'da iki çocuklu bir aile 10 günlük bir tatil için 92 € konaklama vergisi ödemek zorunda. (çocuklar muaf). **Mayorka**'da 2017 yılında 65 milyon € geceleme vergisi toplandı. Bu para ile turizm ve tarıma yönelik 62 proje hayata geçirildi.

İspanya'da 'Ecotasa' adı verilen geceleme vergisi otelin kategorisine göre, her bir geceleme için kişi başı 2,5-4 € arasında değişiyor. Hatta hiç gecelemeden Kruz gemilerinin misafirleri bile İspanya topraklarına ayak bastığı anda kişi başı 2 € ödemek zorundalar.

İspanya adalarında geçen sene durum daha da farklı idi. Mayorka 90 milyon Euro, Ibiza 18 milyon Euro, Menorca 10 milyon Euro, Formentera 1,6 milyon olmak üzere sadece adalardan 123 milyon Euro geceleme vergisi toplandı.

Dünyanın en çok turist alan ülkesi **Fransa**'da geceleme vergisi 100 yıldır mevcut. Otelin kategorisine göre her bir geceleme için kişi başı 0,50 Cent ile 3 € arasında konaklama vergisi ödenmesi gerekiyor.

Bütün dünyayı gezen **Hollandalılar** ülkelerine gelen turistlerden 1 € ile 3,5 € günlük kişi başı vergi alıyorlar.

Dünyanın gözde ve en pahalı turizm ülkelerinden olan **İsviçre**de geceleme başı 1-2,5 € vergiyi sistematik bir hale getirmiş.

Antalya turizminin gözdesi **Polonyalılar** da ülkelerini ziyaret eden turistlerden kişi başı 0,5-1 € günlük konaklama vergisi alıyorlar.

Zenginlikleri ve gökdelenleri ile bilinen **Birleşik Arap Emirlikleri** otelin yıldızına göre günlük kişi başı 2 ila 5 € arasında konaklama vergisi alıyor.

Maldivleri düşünenler de her bir geceleme için 4,8 € konaklama vergisini önce bir hesaplasınlar. Hadi ben yapayım; 4 kişisiniz ve 10 günlüğüne Maldivlere gidiyorsunuz. Sadece konaklama verginiz 192 € tutuyor.

Dünya ekonomisinin güçlü ülkelerinden **Almanya**'da geri durmuyor. Neredeyse her eyalet kendi rakamını belirlemiş. Genelde otel fiyatının üzerinden %5 ile % 7,5 arasında vergi toplanıyor. Sadece Sachsen Eyaletinde (eski doğu Alman) geçen yıl 9 milyon Euro konaklama vergisi toplanmış. Almanya'da ormanlarda, dağlarda güzergah üzerinde bulunan barakalarda bile 1 € geceleme vergisi alınıyor.

İtalyada pahalı bu konuda. Roma'da 3-7 € arası konaklama vergisini gözden çıkarmak gerekiyor. Milano 'da 2-5 € arası konaklama vergisi alınıyor.

Yunanistan ve bütün Yunan adalarında 'Kalimera' diyerek 'stayover tax' vergisini hayata geçirdiler. Çok mutlular, görüyorum, her gittiğimizde bizden de alınıyor. 5 yıldızlı otelde 4 € , 4 yıldızlı otelde 3 € kişi ve geceleme başı ödeniyor.

Rusya'da bu kaynağı yeni keşfedenlerden. Önce Altai ve Stavropol'de başladı. 2011 den itibaren Moskova ve St.Petersburg ile devam etti. Son olarak Krasnodar bölgesinde de uygulanıyor.Şimdilik 10 ile 30 Ruble arası vergi alınıyor. En kötüsü alınmadığı zaman 2000 Ruble cezası var.

Viyana biraz insafli ama uzun sürmez, günlük 0,5 Cent geceleme vergisi alınıyor.

Belçika 'da hatırı sayılır vergi alıyor. Brugge 2 €, Ghent 2,5 € Brüksel 7,5 €...

Bulgaristan'da otele göre değişiyor. 0,5 Cent ile 1,5 € arasında konaklama vergisi var.

Hırvatistan baktı ki çok turist geliyor, yiyor, içiyor, pisletiyor ve gidiyor bastı vergiyi.. 'Sojourn Tax' diyerek 0,50-1 € arası vergi ödeniyor otel resepsiyonlarında.

Eğer Budapeşteyi (**Macaristan**) ziyaret etmek isterseniz otel fiyatının % 4 kadar vergiyi düşünmeniz gerekir.

Portekiz 2016 yılından beri kişi başı 2 € konaklama vergisi alıyor.

Romanya adını 'Taxe Hoteliera Locala' koymuş, konaklama yapan herkesten ücretin %1 ni vergi olarak devletin kasasına alıyor.

Slovenya iki sene önce İTB Berlin Fuarının Partner Ülkesi idi. Yeşil Lubiya' yı görmek isterseniz 2,5 € geceleme vergisini de hesaba katın.

Türk turistlerinin gözdesi Prag (**Çekya**) misafirlerinden 0,5 Cent geceleme vergisi alıyor.

Turist gelmemesinden yakınan **Fas** bile 1 € geceleme vergisi alıyor.

Mısır 2014 yılında sarılmış konaklama vergisine. Hurghada, Luxor, Assuan ve Alexandriye'de 7\$ konaklama vergisi var. Bomba patlayıp terör hortlayınca vergiyi kaldırıyorlar, biraz zaman geçince bindirerek devam ediyorlar.

'Hadi biraz uzaklara gidelim, belki orada vergiden yırtarız' diyecek olursanız, yanılırsınız;

Japonlar2012 yılından beri 'Sayonara Tax' diyerek ülke çıkışında 9,23\$ vergi alıyorlar. Bu parayı 2020 olimpiyatlarında kullanacaklar.

Yeni Zelanda 2019 dan itibaren her ziyaretçiden 24 \$ 'Welcome to New Zeland' vergisi alacak. 'Bu ne?' diye de sormazsın geldin bir kere.

Bali ve Endonezya 10 \$ 'Tourist Tax' alıyorlar.

Malezya'da gecelik 2,45 € konaklama vergisi mevcut.

Amerika ise işgal vergisi alıyor. Mesela Houston'da otel fiyatının %17 kadar 'occupancytax' adında bir vergi ödüyorsunuz.

Kübabile 'torjeta del turista' diye 25 € luk bir vergi alıyor her turistten.

Kenya'ya girişte 50 \$, çıkışta 20 \$ ödemek durumundasınız.

Sansibar'a girişte 50 \$, çıkışta (biraz daha insafılı)49 \$ ödeyeceğiz, eğer gidersek.

Böyle devam ediyor...

Yani bu vergi, **turizmin nimetlerinden yararlanmak, başka ülkelerde gezerek, başka insanların hayatlarının içine girerek bir keyif sürmek istiyorsan, o ülkelerin daha uzun müddet var olmasına katkı vererek, kendi alt yapısını revize etmesi, daha güzel , daha sağlıklı ortamlar yaratabilmesine katkı vereceksin** demek oluyor.

Biraz da hangi ülkelerde Geceleme Vergisi yok diye araştırdım: **bir Türkiye'de yok, bir de turist gitmeyen ülkelerde ...**

Görünen o ki dünyanın bütün turizm ülkeleri, hele bizim gibi kitle turizmine yönelmiş ülkeleri, turizm etkileşiminin ülkeye ek bir katkısını herhangi bir isimle başarı ile hayata geçirmiş. Hiçbir ülke bundan bir kayıp yaşamamış, ancak krizli dönemlerde Mısır, Tunus gibi ülkelerde hafif gevşetilmiş. Bu bahsettiğim konaklama vergisinin dışında birçok farklı gelirlerde yaratılmış bu arada. Mesela Dubrovnik'e otobüs ile girmek isterseniz 100 € ödemek zorundasınız. Benzeri Venedik'te de var. Bunların dışında ilave olarak Havalimanı Vergisi de var. Bu genellikle Paket turlarda pakete dâhil ediliyor. Bizlerde ülkemize gelen turistler için Havalimanı vergisi olarak İstanbul'da 23 €,S. Gökçen'de 18 €, Antalya'da 16,5 € Havalimanı işletmelerine öduyoruz.

Aşağıda bir çok önemli turizm ülkesinin geceleme vergisi, ya da başka bir adla Havalimanı vergisi dışında turistlerden ek talep ettiği vergileri listeledim. Sürekli revize edildiği için rakamlarda ufak tefek sapmalar olabilir. Geçen sene 41 ülke Geceleme vergilerini revize etti. Biz bile Antalya'yı bu sene revize ettik ve 1,5 € artırdık. Özetle diyeceğim o ki , turizm ülkeleri her gelen turistten kişi başı 25 € almayı kafaya koymuş . Çocuklardan ve iş seyahati yapanlardan alınmıyor.

Antalya'ya 13 milyon turist geliyor ve hemen hemen hepsi otelde kalıyor. Gelenlerin 1/3 çocuk olduğu için vergi ödemesini talep edeceğimiz 8,5 milyon turistimiz ve 212 milyon Euro olarak toplayabileceğimiz vergi geliri var.

Daha Türkiye geneline gelmedim. Belki önce Proje bölgesi olarak Antalya ile başlanır, durup dururken iştah kabartmayayım.

Peki neden yapmıyoruz, biz İsviçre'den daha mı zenginiz?

İspanya	3-4 €
Fransa	0,5-3 €
Hollanda	1-3,5 €
İsviçre	1-2,5 €
Polonya	0,5-1 €
B.Arap Em.	2-5 €
Maldivler	4,8 €
Almanya	otel fiyatının % 5 -7
İtalya	2-7 €
Yunanistan	3-4 €
Viyena	1-3 €
Belçika	2-7,5 €
Bulgaristan	0,5-1,5 €
Hırvatistan	0,5-1 €
Macaristan	otel fiyatının % 4
Portekiz	2 €
Romanya	otel fiyatının % 1
Slovenya	2,5 €
Çekya	0,5 €
Fas	1 €
Mısır	3-7 €

Japonya	9,23 €
Y. Zelanda	24 €
Bali	10 \$
Endonezya	10 \$
Malezya	2,45 €
Amerika	Konaklama dan %17
Küba	25 €
Kenya	70 €
Sansibar	99 €